

Nieuwsbrief meetnet libellen

April 2023

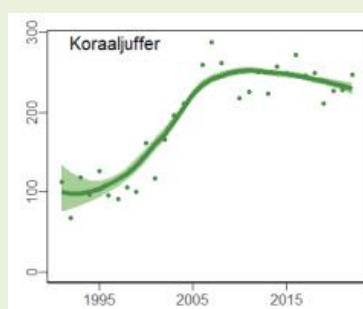
Beste teller,

Heb je de eerste libellen al gezien? Het voorjaar staat nu op het punt om los te barsten en dat betekent dat de libellenroutes weer geteld kunnen gaan worden! We informeren jullie graag over de verwachte vliegperiodes van de voorjaarssoorten. Loop je een route waarop één van deze soorten voorkomt? Probeer dan op z'n minst drie tellingen te doen in de aangegeven periode. Op die manier kunnen we het beste de trends van deze soorten berekenen.

bruine winterjuffer	17 april t/m 21 mei
noordse winterjuffer	17 april t/m 21 mei
donkere waterjuffer	17 april t/m 21 mei
maanwaterjuffer	24 april t/m 4 juni
glassnijder	1 mei t/m 11 juni
beekrombout	1 mei t/m 11 juni
speerwaterjuffer	8 mei t/m 11 juni
gevlekte witsnuitlibel	15 mei t/m 18 juni
hoogveenglanslibel	15 mei t/m 18 juni
sierlijke witsnuitlibel	15 mei t/m 18 juni
bruine korenbout	15 mei t/m 25 juni
vroege glazenmaker	15 mei t/m 2 juli
weidebeekjuffer	15 mei t/m 30 juli
bosbeekjuffer	15 mei t/m 30 juli
oostelijke witsnuitlibel	22 mei t/m 9 juli

Jaarverslag

Enkele weken geleden is het jaarverslag van 2022 naar alle tellers verstuurd. Mocht je deze per ongeluk niet hebben ontvangen, stuur dan vooral even een mailtje, dan sturen we het alsnog toe. Onze jaarverslagen zijn ook altijd [online](#) te bekijken. Mocht je liever geen jaarverslag per post meer ontvangen, bijvoorbeeld om het milieu te sparen, ga dan in je account naar Instellingen, klik op Aanpassen en zet een vinkje bij 'GEEN papieren jaarverslag ontvangen'.

De **koraaljuffer** is een van de weinige vensoorten die vooral ten zuiden van ons voorkomt. Deze is in verspreiding toegenomen maar de laatste tijd is dat gestagneerd. Hij komt nu ook vaker buiten vennen voor, zoals bij kleine beekjes, maar heeft tegelijk last van droogval.

Zet libellen op de kaart!

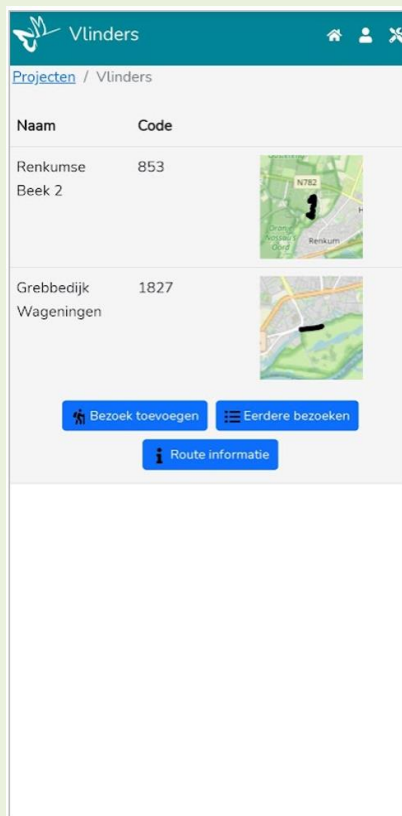
Ons 40-jarig jubileum is in volle gang. Elke maand organiseren we activiteiten in een andere provincie. Neem een kijkje op onze [jubileumpagina](#) om te zien wanneer we bij jou in de buurt zijn.

Een heel speciale actie die we samen met Sovon organiseren is de [LiveAtlas-challenge](#). Help je mee om – letterlijk – onze libellen op de kaart te zetten? Zo hopen we na 40 weken alle hokjes van de vlinder- en libellenfiguren ingekleurd te hebben met tellingen! Meedoen kan heel eenvoudig door complete tellingen te doen via LiveAtlas. Je hebt hiervoor een account nodig bij Sovon en de app Avimap. Voor de winnaars hebben we leuke prijzen, zoals vrolijke vlinderstickers, het nieuwe wandelboek en een bootexcursie naar de Weerribben. Lees [hier](#) hoe het werkt. Naast libellen kun je in de app ook vogels, dagvlinders, zoogdieren, reptielen en sprinkhanen tellen.

App

Binnenkort komt onze nieuwe app beschikbaar voor het invoeren van de tellingen! Hij zal werken voor alle meetnetten van De Vlinderstichting. Je kunt er dus tellingen voor dagvlinders, dagactieve nachtvlinders, libellen, macro-nachtvlinders, micro-nachtvlinders en hommels mee doorgeven. We zullen iedereen via een e-mail inlichten als de app klaar is en je hem kunt gaan gebruiken. Hij werkt zowel op Android als op IOS (iPhone) telefoons en tablets. Hieronder alvast een paar screenshots.

Zadellibellen onderweg naar Nederland?

Zadellibellen worden de laatste 20 jaar regelmatig in Nederland gezien, meestal in de late zomer of herfst. Alleen in 2019 waren ze er al eerder en hebben zich toen in Nederland voortgeplant. Maar het blijft toch een zeldzame soort. Het is eigenlijk een Afrikaanse soort die in Europa niet of amper overwintert.

Dit jaar waren ze al heel vroeg in Spanje, er was daar begin januari al voortplanting. In april zijn er veel waarnemingen van zadellibellen verder naar het noorden gedaan, langs de Franse westkust, in het Rhônedal en aan de Britse zuidkust. Hier planten ze zich nu ook voort. Als er de komende tijd zuidenwind is zouden ze ook op kunnen duiken in Nederland.

We kunnen over ongeveer 3 maanden de volgende generatie verwachten, zadellibellen zijn heel snel. Dat zijn er waarschijnlijk heel wat meer dan nu. Deze zomer zouden ze zomaar talrijk kunnen zijn in West-Europa, inclusief Nederland.

Zadellibellen vliegen veel en vaak boven het water, daarmee zijn ze lastig om goed te zien. Maar ze zijn in vlucht goed te herkennen. Het is een slanke, zandkleurige glazenmaker, het formaat is tussen een paardenbijter en blauwe glazenmaker in. Het blauwe zadel zit op de bovenkant van het achterlijf en is dus vaak slecht te zien, bij vrouwtjes kan het zelfs ontbreken.

Ze lijken het meest op zuidelijke keizerlibellen maar die zijn donkerder van kleur en hebben blauwgroene ogen. Zadellibellen hebben opvallend grote en bruine ogen.

Foto: Antoine van der Heijden

Routeveranderingen in het meetnet

Je zult vast wel hebben gezien dat je bij de eerste keer als je weer een telling invoert een extra scherm krijgt na het waarnemings scherm. Help, wat is dat nou weer... Geen paniek, hier leggen we het uit. De toelichting bij routeveranderingen vind je op pagina 24 en 25 van de [handleiding](#).

Als je voor de eerste keer gaat tellen in een jaar is het goed te noteren of er aanzienlijke wijzigingen t.o.v. vorig jaar in beheer, milieuomstandigheden en beplanting/biotoop zijn. Dit soort veranderingen kunnen een groot effect hebben op de libellen, en moeten daarom goed worden bijgehouden:

- Wijzigingen in beheer, bijvoorbeeld:
 - de oeervegetatie is dit jaar voor het eerst gemaaid en daardoor een stuk korter dan vorig jaar.
 - het waterlichaam waarlangs uw route loopt is geschoond of gebaggerd.
 - de beheerder heeft grazers ingezet om het terrein te begrazen. Deze laten duidelijk sporen na in de waterkant.
- Wijzigingen in milieu-omstandigheden, bijvoorbeeld:
 - het waterschap heeft een sluis geplaatst in de beek waarlangs uw route loopt, waardoor het water minder snel stroomt.
 - er zijn aanwijzingen voor de lozing van mest, olie, of andere verontreiniging in/langs het water.
- Wijzigingen in beplanting/biotoop, bijvoorbeeld:

- het wateroppervlak is bedekt geraakt met algenflab, kroos, of kroosvaren.
- in de oeverzone groeit nu riet dat hoog is opgeschoten.
- langs uw route zijn bomen aangeplant.

Wat nu als je zonder na te denken maar niets hebt ingevoerd en je wilt het alsnog doen? Geen probleem, dat gaat ook heel makkelijk. Je kunt ze nu achter de route nog vinden: Mijn routes --> ga bij juiste route naar Route informatie --> scroll naar beneden naar routeveranderingen --> klik op het potloodje achter 2023-01-01. Als je op het potloodje klikt zul je zien dat je ook beheer, biotoop en milieu tegelijk kan veranderen.

Wilt u ook uw ervaring delen met andere tellers?

Heeft u leuke ervaringen op uw route en wilt u die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag uw verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl. Op Facebook is de groep [Libellenmonitoring](#) actief, waar libellentellers (en andere libellenliefhebbers) ervaringen uitwisselen en vragen stellen aan elkaar. Welkom!

Contact

Mocht u contact met ons willen, dan kunt u ons altijd bellen of e-mailen.

Team Landelijk Meetprogramma Libellen
Gerdien Bos, Roy van Grunsven, Kim Huskens, José Kok
Tel.: 0317-467346
E-mail: meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetprogramma Libellen. Mocht u geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kunt u de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen de optie 'Nieuwsbrief ontvangen' uit te vinken.